
UBI BENE Σ UBI PATRIA

Předmět: **Projekt Systém – Prostředí**
Status: Veřejný
Kategorie: Povinná četba

Následující text popisuje fiktivní svět, ve kterém se bude hra Systém odehrávat. Všechny informace, které zde uvádíme, mají návaznost ke hře a nějakým způsobem se v ní promítnou. Není sice nutné, abyste je znali z paměti do nejmenších podrobností, ale je dobré si tento text dvakrát pročit, pro získání alespoň rámcové představy.

Zvláště důležité informace jsou v textu **zvýrazněny**. Pokud vám případně, že je informací hodně, nelekejte se. Nikdo vás z nich nebude zkoušet a ty skutečně podstatné se vám pokusíme vštípit ještě na předherních dílnách.

Základní fakta

Děj Systému je zasazen do smyšlené země, do doby zhruba odpovídající naší současnosti. Tato země je domovem pro sto milionů obyvatel, rozkládá se v Evropě a je nazvána jednoduše Stát. Přesná geografická poloha Státu není podstatná, důležité je pro nás pouze to, že s ním z jihu sousedí země tzv. **Jižního bloku**. Jedná se o skupiny států na **nižší ekonomické a sociální úrovni**, kterými čas od času zmítají nepokoje a války.

Historie

Problémem doby se ve Státě stali přistěhovalci. Sociální nejistota, hlad a války vyháněly ze země Jižního bloku statisíce utečenců. Ti pak prchali přes hranice do Státu, aby zde žádali o azyl. Sociální systém Státu ale brzy přestal ohromný nápor imigrantů zvládat. Z přeplněných utečeneckých táborů se začaly šířit nemoci, prudce zde rostla kriminalita a ve státním rozpočtu chyběly peníze na jejich provoz. Situace se stávala kritickou.

Na tento nešťastný vývoj nejlépe reagovala **Humanitní strana** (dnes jednoduše Strana), která vstoupila do voleb s jasným programem: vyřešením imigrační otázky. Díky silné, pro opozici populistické, kampani snadno získala přízeň voličů a volby drtivě vyhrála. Následující roky byly ve znamení změn.

Vláda dočasně uzavřela hranice Státu a obehnila je ostatními dráty, aby zabránila přísunu dalších imigrantů.

Následně pak zahájila rušení stávajících imigračních táborů, které byly semeništi nemoci a kriminality. Aby nápor levné pracovní síly imigrantů neohrozil tuzemské dělníky, zavedl Stát sérii opatření, kterými situaci uměle reguloval. Tento **Systém**, jak byl lakonicky nazýván, zahrnoval čtyři základní kroky:

1. Imigranti začali opouštět tábory a byli rozséváni na různá místa Státu. Byly tak zpětrhány negativní sociální vazby a zločinecké spolky, které vznikly přímo v táborech. Menší rodiny většinou zůstávaly pohromadě, ty větší byly rozdělovány.

2. Pro imigranty byla v místech jejich nového pobytu uměle zřízena pracovní místa, která zahrnovala převážně úklid a různou jinou nekvalifikovanou práci. Protože imigranti nebyli oficiálně občany Státu, dostávali pouze minimální plat. Stát jim za to ale zajišťoval výuku a pomáhal se začleněním do společnosti. Jakýkoli zločin nebo neposlušnost znamenala nemilosrdnou deportaci. Oficiální název této profese (resp. skupiny) byl **Pomocný pracovník** (dále jen PP), ale mezi lidmi se vžilo spíše slangové „**pépěčko**“.

3. PP, kteří si odpracovali určitý díl práce a prokázali, že během té doby pochopili fungování zdejší společnosti a přijali její hodnoty (tedy byli kulturně asimilováni), obdrželi status občan. Aby se předešlo diskriminaci občanů s minulostí PP, bývali tito lidé přestěhováni na jiné místo s jiným jménem, kde mohli začít nový život jako právoplatní občané.

4. Aby Stát dokázal lépe rozprostit a kontrolovat obrovské množství PP, zahájil program, který **podpořoval stěhování běžných lidí z měst na vesnice**. Lákadly byla nejen výstavba levných domů na venkově a různé finanční dotace, ale především nově nabytá bezpečnost a klid, který lidé ve městech postrádali. Stát tak vytvořil mnoho malých samostatných vesnic, kde lidé žili pospolu s malou (a snadno kontrolovatelnou) komunitou PP, kterou přizpůsobovali svému stylu života.

Systém fungoval dokonale. Imigrační tábory byly rozpuštěny, kriminalita výrazně poklesla. Díky mili-

---

UBI BENE Σ UBI PATRIA

---

onům pracujících PP všechno zářilo čistotou a i stagnující ekonomika dostala nový impulz. Všechno se začalo obracet k lepšímu.

Stát dnes

To bylo před 40 lety. Podívejme se, jak situace vypadá dnes:

Hranice jsou stále obehnaný ostnatým plotem, aby bylo možné regulovat množství imigrantů proudících do Státu. Ze všech utečenců, kteří žádají o azyl, jsou vybráni ti nejperspektivnější a těm je povoleno na území Státu pracovat jako PP a pokusit se integrovat do společnosti. Zhruba jeden z deseti imigrantů se skutečně stane občanem, ostatní jsou deportováni zpátky. **PP jsou dnes běžnou součástí společnosti.**

80% lidí žije na venkově, ve vesnicích soustředěných kolem továren nebo zemědělských statků, kde lidé pracují. V jedné takové **vesnici** nazvané **Hranice** se bude odehrávat i naše hra. Jediné skutečné **velkoměsto** státu se jmenuje **Metropole**. Je zde soustředěna vláda, Strana a vysoké školství (viz. dále).

Stěhování do jiných vesnic je možné, ale není příliš časté, protože jsou lidé vázání k práci, kterou vykonávají a její změna představuje velmi zdoluhavý a byrokratický úkon. Přestěhování do Metropole je téměř nemožné, protože zde stát reguluje počet pracovních míst. Největší šanci dostat se do Metropole mají studenti, kteří se zde dostanou na školu, nebo vysocí vesničtí funkcionáři, kteří prokáží, že jsou dostatečně schopnými a mohou být přínosem Straně.

Největším svátkem Státu je tzv. **Den rovnosti**. Den oslavy konce krize, souznění s PP a Systému, který poskytl lidem lepší budoucnost. Tyto oslavy probíhají po celém Státě a je s nimi spojeno skládání občanských slibů a mnoho různých jiných ceremonií.

Politika a volby

Samotná organizační struktura státu je velmi jednoduchá. Všichni lidé vykonávající politickou funkci musí nejprve projít školením Strany (které tady supluje úlohu vysoké školy) a vstoupit do ní. O vstup do Strany se může pokusit libovolný občan, o jeho přijetí rozhoduje komise v místě jeho bydliště (tedy lidé, kteří ho osobně znají a dovedou posoudit jeho přínos), poté komise v Metropoli.

Základní stavební jednotkou státu je vesnice. **V čele vesnice stojí starosta, který řídí její chod. Sta-**

rosta má pod sebou 5 funkcionářů, tzv. referentů, kteří odpovídají za jeden konkrétní rezort (práce, kultura, rodina, PP a zdraví). Starosta má v každém z těchto rezortů poslední slovo, nicméně je obvyklé, že práci nechává na referentech a pouze dohlíží. Na funkci referenta se může přihlásit libovolný příslušník strany. O jeho přijetí (i odvolání) rozhoduje starosta s poradním hlasem místních straníků.

Starosta je volen místními straníky vždy na pět let (s neomezeným počtem období). Tuto událost dozoruje tzv. **Komisař**, což je zmocněnec Strany, který před volbou dorazí z Metropole. Jeho úkolem je dohlédnout na to, aby volby byly čestné a aby zvolený kandidát odpovídal představě Strany. Zároveň také zkontroluje, zda vesnice funguje v souladu se Systémem. Komisaři jsou velmi obávaní, protože mají od Strany mandát, který je opravňuje k odvolávání starosty i funkcionářů, nahlížení do vesnických dokumentů a v krajním případě i osobních věcí obyvatel. **Každých pět let je tedy návštěva Komisaře očekávána s krajním napětím.**

Studenti a vzdělávání

Základní a střední škola byly sloučeny do jednoho výukového celku – **občanské školy**. Povinná školní docházka zpravidla trvá do studentových dvaceti let. Na základě studijních výsledků je pak určeno pracovní zařazení studenta, či jeho případný postup na vysokou školu, dnes nazývanou odborná škola. V tomto systému není normálně možné propadnout – hloupé nebo líné děti jsou jednoduše zařazeny k manuální práci.

Jediný předmět, ze kterého je možné propadnout, je občanská nauka, kde se vyučují základy Systému. Dokud tento předmět žák úspěšně nezavrší, není mu uděleno občanství. Pokud z něho propadne více jak jednou, není mu dovoleno studovat odbornou školu. Studium občanské školy je završeno složením **občanského slibu**, který se skládá při oslavách Dne rovnosti.

Student, který se v posledním ročníku občanské školy hlásí na odbornou školu, vyplní znalostní test. Tyto testy pak zašle jeho učitel na školu do Metropole, která na základě všech výsledků určí, kolik studentů ze které vesnice přijme (dle velikosti vesnice je to zpravidla 1–5). Každý žadatel pak absolvuje závěrečný pohovor s komisí, která o jeho přijetí definitivně rozhodne.

UBI BENE Σ UBI PATRIA

Je rovněž důležité zmínit, že vzhledem k politice Systému nejsou příliš podporovány humanitní, umělecké a filosofické obory – naopak je hodně míst na technických a zemědělských školách. Systém nepokládá obory jako religionistika či estetika za skutečnou práci.

Pomocní pracovníci

Každý imigrant, který byl posouzen jako perspektivní, se stává PP a je začleněn do tzv. **integračního procesu**. Integrační proces zahrnuje práci (jako PP musí každý azylant odpracovat 15.000 bodů - jeden bod odpovídá zhruba hodině práce, jedná se tedy o 7–10 let dlouhou službu) a kulturně-ideologickou výchovu, která má dotyčného připravit na život ve Státě.

Pokud během této doby dotyčný spáchá zločin nebo se ukáže jako nevhodný kandidát pro status občana, je deportován zpátky za hranice. Po odpracování 15.000 bodů je PP posouzen komisí, která zhodnotí, zda je dostatečně integrovaný, rozumí Systému, jeho kultuře a je ochoten se aktivně zapojit do budování Státu. Pokud ano, dostane PP nové jméno a bydliště mimo oblast své původní služby. Pakliže PP nevyhoví, je deportován.

PP pracující ve vesnici vždy vytváří určitou komunitu. Většinou se sice jedná o azylanty z různých států Jižního bloku, z různých sociálních vrstev a s různým vzděláním, nicméně prožívaná zkušenost integračního procesu je obvykle stmelí a sjednotí. Tyto komunity (či „smečky“, jak je slangově nazývají samotní PP) většinou bývají velmi soudržné, cení si intelektuálů ve svém středu a chrání slabé. Naopak zrádce a „práskače“ tvrdě šikanují a odvrhují.

Ačkoli se fungování konkrétních komunit PP liší vesnici od vesnice, všem je jim společná tvorba vlastní pseudo-kultury, která vzniká spojováním kultur jednotlivých zemí, ze kterých PP pocházejí. Ubikace PP tak zpravidla bývají koktejlem všemožných náboženství, tradic a lidového umění. Toto je v silném kontrastu s klasickou tradicionalistickou kulturou Systému, která lpí na několika základních hodnotách a žádné variace nepřipouští.

Zákony, právo a kriminalita

Obyvatelé Systému se dělí na **občany** (mají všechna práva), **studenty** (nemohou mít děti a vstoupit do Strany) a **PP** (nemohou mít děti, vstoupit do Strany a volně se stěhovat).

Zákony, které musí všichni respektovat, jsou shrnuty v pěti hlavních **zásadách občanství**, které je nutné znát. V závorce jsou vždy uvedeny skutečnosti, které z každé zásady plynou:

1. **Občan se svou prací zasazuje o rozvoj vesnice.** (Práce je povinná, stát práci přiděluje.)
2. **Občan podporuje kulturu a tradice.** (Každý občan musí podporovat jednotnou kulturu Systému – hudba, oblékání, tradice. Kultura kterou udržují PP u nich musí být postupně odstraněna.)
3. **Občan žije zdravě a odpovědně plánuje potomky.** (Drogy a tabák jsou zcela zakázány, PP mají navíc zakázán alkohol. Těhotenství je dovoleno pouze plánované.)
4. **Občan vede šťastný rodinný život.** (Existují úřady, které mají právo řešit soukromé rodinné problémy.)
5. **Občan jde příkladem Pomocným pracovníkům.** (Občan může s PP komunikovat, ale má zakázáno jakkoli narušovat jejich integrační proces, například sdělováním vlastních neoficiálních názorů.)

Malé prohřešky proti těmto zásadám vyšetřuje vesnický strážník, trest pak určuje starosta. Pokud dotyčný s trestem nesouhlasí, nebo je jeho zločin závažnějšího druhu, dorazí do vesnice **vyšetřovatelé z Ministerstva bezpečnosti**, kteří případ převezmou. Obecně je ale eskalace problémů chápána jako selhání vedoucích funkcí vesnice.

Vězení byla obecně zrušena jako zbytečná. Tresty za provinění se pohybují od několika týdnů veřejných prací mezi PP (rvačka, opilost, vandalství) k několikaletému odnětí občanských práv a zařazení mezi PP (zabití, obecné ohrožení). Recidiva může být potrestána až trvalým odnětím občanských práv. Závažné násilné trestné činy (vražda, loupež, znásilnění), za které by odsouzení v Jižních zemích běžně dostali trest smrti, jsou v zájmu humanity trestány doživotním odnětím svobody a jsou jediným důvodem, proč ve Státě ještě vůbec existují nějaká vězení.

Děti a mateřství

Od 15 let dospívající dívky povinně berou antikoncepci a dělají si těhotenské testy. Otěhotnění okamžitě hlásí na lékařské středisko a automaticky jim je těhotenství uměle přerušeno.

UBI BENE Σ UBI PATRIA

Od 20 let věku může pár (i nesezdaný, ale úspěch je zde výrazně nižší) podat tzv. **žádost o povolení mateřství**. Pár pak projde sérií genetických testů a pohovorů před komisemi, které mají určit jejich fyzickou a psychickou způsobilost mít dítě. Pakliže je vše v pořádku, je dítě povoleno. Pokud dívka otěhotní a nemá mateřské oprávnění, automaticky jde na potrat.

Začátek hry

Hra je zasazena do prostředí malé vesnice **Hranice**, poblíž jižní hranice Státu. Blízko vesnice je statek, kde pracuje většina jejích obyvatel. Těch zde žije zhruba pět set.

Jedinou událostí, která každoročně přetrhne klidný stereotyp, jsou oslavy největšího ze svátků – Dne rovnosti. Letos budou ale oslavy poznamenány tragickou událostí. Ve čtvrtek zavalil při práci v lese padlý strom dva lidi – občana **Adama Ženíška** a **jednoho PP**. I přes okamžité přivolání lékaře svým zraněním oba muži podlehli.

Nad Hranicemi se smráká a občané se schází k pietní večeři. *Hra začíná.*